

Haur Hezkuntza gaur egungo legedian Kalitatezko hezkuntza denentzat

Hezkuntza edukiak

Oro har, hiru arlotan sailkatu dira edukiak, hobeto ulertzeko eta antolatzeko. Hiru ardatz handi horiek honako hauek aipatzen dituzte: norberaren ezaguera; ingurune fisiko, natural eta sozialaz jabetzea; eta hizkuntzak garatzea, errealitatea komunikatzeko eta adierazteko bideak diren aldetik.

Norberaren ezaguerarekin eta autonomia pertsonalarekin loturiko edukiak

Bizitzako lehen bi urteetan, haurrak helduen mende erabat egotetik nolabaiteko independentzia izatera igarotzen dira, trebetasun motor, sozial, fisiologiko eta intelektualen bidez, besteak beste. Haurra **bere buruaren irudia** eraikitzen hasten da, eta estrategia autonomoak erabiltzen janariarekin, garbitasunarekin eta abarrekin. Niaren eta hurbileko munduaren arteko elkarrekintzak funtsezkoak dira haurraren garapen afektiborako, identitaterako eta autonomia pertsonalerako.

Alor honetan, hainbat gauza lor daitezke hezkuntzaren bidez: haurrak bere **sentimenduak eta emozioak** identifikatzen ikastea, baita besteak ere; bere gorputzaz eta besteak jabetzen eta kontrolatzen hastea, zenbait jarrera eta mugimendu ikertuz, helduen estimulazioa baliatuz, besteak eta objektuak ukituz, eta bere irudiari behatuz. Halaber, itxura fisikoaren eta besteekin izan ditzakeen harremanen bidez, haurrak taldeko kidegintza identifikatuko du bere burua.

Bere buruaren, besteak eta kanpoko errealitatearen ikerketa horretan, **zentzumenak** erabiltzea irakasleek kontuan hartu behar duten funtsezko prozedura da. Bizitzako lehen hiru urteetan, haurrak sentsazio, emozio eta sentimendu ugari izaten ditu. Horiek guztiak bizitzen dituenean, eta berarengan eta besteengan duten eraginaz ohartzen denean, haurrak ohikoenak identifikatu eta komunikatu ditu, eta bere portaera kontrolatzen hasiko da.

Horretaz gain, ziklo honetan oso garrantzitsua da **osasun, higiene eta elikadura ohiturak** eskuratzea. Bizitzako lehen urteetan, haurra zaintzen duten

pertsonak arduratu behar dute haurraren osasunaz. Hala ere, haurra, pixkanaka, ohitura osasungarriak bereganatzen hasten da. Haurra poztu egiten da garbi dagoenean eta gosea asetzen duenean, eta, geroago, plazera sentitzen du esfinterrak kontrolatzen dituenean.

Ingurune fisiko, natural, sozial eta kulturalarekin loturiko edukiak

Haur Hezkuntzako lehen zikloan oso garrantzitsua da haurrak ingurune fisiko, natural, sozial eta kulturalari buruzko ezaguera eraikitzen hastea, errealitatea eratzten duen guztiaz jabe daitezen, eta hura azter eta identifika dezaten. Alde horretatik, haurra zentzumenen bidez ingurune objektu eta materialen behaketa eta azterketa garatzen doan heinean, objektu eta materialen ezaugarri zehatzei eta erabilerei erreparatuko die, haien arteko antzekotasun eta desberdintasunei antzemango die, alderatu, sailkatu eta kuantifikatu egingo ditu, eta **trebetasun logiko-matematikoak** garatzen hasiko da.

Ingurune naturaleko elementuek eta izakiek haurraren jakin-mina eta interesa erakartzen dute. Ingurune animaliei eta landareei behatuz eta haien aztertuz, haurrek izaten dituzten sentsazioak eta emozioak funtsezko elementu bihurtzen dira ingurune horretara hurbiltzeko. Esperientzia horien bidez, haurra ingurune naturala nola errespetatu eta zaindu behar den ikasten hasiko da.

Haur Hezkuntzako lehen zikloan, haurrak **ingurune sozialaren** kide direla jabetzen dira etengabe. Alde horretatik, ahaleginak egingo dira haurrek ikastetxean integratzen eta ikastetxearen baretatik ibiltzen ikas dezaten, ikastetxeko lekuen berri izateko eta leku horietan egiten dituzten jarduerekin lotzeko. Halaber, komeni da haurra pixkanaka ohitzea parte hartzen duen taldeen oinarrizko arauarekin eta gizarte portaerekin, eta talde horietan apurka-apurka integratzea, familia eta eskola esparruen jarraipen modura.

Haur Hezkuntzako lehen zikloko beste helburu bat haurra denboraren noziora hurbiltzea da, bai eta zenbait **kultura adierazpen** ezagutzea (inguruneak jaiak, tradizioak eta ohiturak) eta haietan parte hartzea ere, jarrera irekia eta integraziailea izanik.

Komunikazioarekin eta adierazpenarekin loturiko edukiak, hizkuntzen bitartez

Komunikatzeko eta adierazteko moduek lotu egiten dituzte barneko mundua eta kanpoko mundua, tresna baliagarriak baitira besteekin aritzeko, errealitatea irudikatzen eta pentsamenduak, sentimenduak eta bizipenak adierazteko.

Ahozko hizkuntza ez da modu automatikoan eskuratzen eta garatzen. Eguneroko jardueretan sortzen diren elkarrekintza komunikatiboak erabiliz lortzen da.

Ahozko hizkuntzaren tresnez ohartu, eta haien landu eta erabili ondoren, Haur Hezkuntzako lehen zikloaren amaieran zenbait jarduerak egin ahal izango dira, gertaerak eta ipuinak adierazteko eta ulertzeko, sententziak eta emozioak azaltzeko, gertaerak kontatzeko, etab. Horiek guztiak taldeko lehen elkarrekintzak bultzatzeko baliatuko dira. Alde horretatik, aipagarria da **haur literatura** lantzen has daitekeela.

Hizkuntza plastikoari dagokionez, kontuan hartu behar da pintura, marrazketa, modelatua eta manipulazioa oso erabilgarriak direla gaitasun berriak sustatzeko eta eskuratzeko.

Urtarrilaren 20ko 12/2009 Dekretuak, Haur Hezkuntzako curriculum zehazten duena eta EAEn ikaspenak ezartzen dituenak, adierazten du: Haur Hezkuntzako etapak berezko identitatea duela, eta aipatzen da etapa horretako curriculumaren helburua pertsonaren garapen integrala eta harmonikoa lortzea dela, alderdi fisikoan, motorean, emozionalean, afektiboan, sozialean eta kognitiboan.

Etaparen horretan, beste edozeinetan baino gehiago, garapena eta ikaskuntza prozesu dinamikoak dira, eta ingurunearekiko elkarrekintzaren ondorioz gertatzen dira. Gainera, garapen pertsonalaren eta sozialaren oinarriak finkatzen dira, eta zenbait ikaskuntza integratzen dira, nahitaezko oinarriak baitira ikasle guztientzako geroko **gaitasunak** garatzeko.

Haur bakoitzak bere erritmoa du. Hori dela eta, haur bakoitzaren afektibitateak, ezaugarriak, beharrak, interesak eta estilo kognitiboak eragina izan behar dute etapa honetako hezkuntza jardunean. Prozesu horretan, oso garrantzitsua da **familiak parte hartzea eta laguntzea**.

Musika adierazpena kultura bereganatzeko tresna bat da; izan ere, musikaren bidez, kultura talde baten tradizioak eta adierazteko moduak jasotzen ditu haurrak. Halaber, erritmoari erreparatu eta gorputzaren eta beste objektu batzuen soinuak eta haien kontrasteak (altua, baxua...) hautemango ditu. Horrez gain, musikaren bidez, haurrak denboraz eta entzute aktiboaz jabetzen hasten dira.

Azkenik, **gorputz adierazpenak** lotura zuzena du gorputza erabiltzearekin eta komunikatzeko eta adierazteko asmoarekin. Antzezpene bidez, haurrak pertsonak eta egoerak antzeratzen jolasten dira. Gorputz adierazpena baliatuz, gogo aldarreak, jarrerak eta abar adierazten dira. Bi adierazpen mota horien oinarrian keinuzko komunikazioa dago, eta, ondoren, jolas sinbolikoa. Irudimenera eta sormenera irekitako eremua da.

Halaber, haurren bizitzan dauden **ikus-entzunezko hizkuntza eta informazioaren eta komunikazioaren teknologien hizkuntza** hezkuntzaren ikuspegitik landu behar dira. Erabileratik abiatuta, ikus-entzunezko mezuak ulertzen eta modu egokian erabiltzen irakatsi behar zaie haurrei.

Urtarrilaren 20ko 12/2009 Dekretuan hiru printzipio hauek mantentzen dira:

- **Herritar guztiei kalitateko hezkuntza** ematea, hezkuntza sistemak horretarako dituen mailetan.
- **Elkarren arteko ahalegina** egitea. Ikasleek, familiak, irakasleek, ikastetxeek eta hezkuntza administrazioek parte hartu behar dute; azken batean, gizarte osoak parte hartu behar du, kalitatea eta ekitatea bateratzeko helburua lortzeko.
- EAEko hezkuntza sistemaren jardunak egokitzea, Europar Batasunarekin **batera dituen helburuak** lortzeko.